

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Лаура Иванова Димитрова

По процедура за придобиване на образователна и научна степен

„Доктор“

Научна област 8. Изкуства

Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство

Национална художествена академия

Приложен факултет

Катедра: Текстил – изкуство и дизайн

С кандидат: Цвета Стефанова Явашева – Иванова

Тема на дисертационния труд:

ТЕКСТИЛНИТЕ МАТЕРИАЛИ И ТЯХНАТА РОЛЯ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА СЪВРЕМЕННО ТЕКСТИЛНО ИЗКУСТВО (1990 – 2010)

Дисертационният труд съдържа 292 страници и приложение в отделно книжно тяло. Приложението е от 57 страници – илюстративен материал, включващ 224 фигури и 41 страници – интервюта.

Трудът се състои от въведение, три глави, заключение, показалец на термините, библиография.

Дисертацията е актуална със своята проблематика – изследва детайлно ролята на текстилните материали в съвременното изкуство.

Разгледани са както природни материали, добивани, обработвани и използвани от човека за производство на текстилни изделия, така и материали, получени чрез химически синтез, като се акцентира на работата на художници, употребяващи по иновативен начин съответните материали в създаваните от тях произведения.

В първа глава на дисертационния труд – „Текстилни материали“ – са представени и класифицирани различните видове текстилни материали.

Във втора глава – „Традиционни текстилни техники“ – са изследвани утвърдените в практиката техники за създаване на текстилни изделия.

В трета глава – „Текстилни и нетекстилни материали в съвременното текстилно изкуство“ – съответните материали са представени в контекста на развитието на текстилното изкуство в последните десетилетия на XX и началото на XXI век. Направен е преглед на творчеството на утвърдени художници, които използват в работата си текстилни материали. Интервюирани са осем български и един чуждестранен автор.

Чрез изследването дисертантката стига до следните основни изводи:

- завръщането към определени текстилни умения, включващи ръчна работа, в днешния свят е необходимо за запазване на човешкото, уникалното у всеки индивид;
- за да въздейства максимално изкуството, е необходимо то да бъде в пряк контакт с публиката, в реална, не във виртуална среда;
- занаятът е умение, съхранено през вековете, а изкуството – креативен акт, при който се използват определени технически похвати и подходящи материали;
- текстилното изкуство е близко до човека, до усещането му за уют, топлина и закрила;
- текстилът и широкият диапазон от технологични принципи, в съчетание с разнообразни материали дава неограничени възможности за интерпретиране и експериментиране, а новите материали променят представите за изкуство.

Научните приноси на дисертационния труд са следните:

- стойностно проучване, систематизиране и класифициране на текстилните материали с оглед на употребата им в текстилното изкуство и дизайна на текстилни повърхности, като досега съществуващата класификация е допълнена с нови синтетични текстилни материали и материи;
- детайлно проучване и класифициране на нетекстилните материали във връзка с използването им в изкуството на уникалния текстил и текстилния дизайн;
- задълбочен анализ на съвременните тенденции в текстила и използването на различните видове материали;
- намиране на сходства между проблемите на текстилното изкуство и текстилното материалознание;
- провеждането на интервюта по разглежданата в дисертацията тема с утвърдени в областта на текстилното изкуство съвременни български автори, което допринася за изследване и анализиране на протичащите в съвременното изкуство процеси;
- провеждането на интервю по конкретната тема с един от водещите в съвременното изкуство чуждестранни автори – Кристо (Christo) – интервюто е особено ценно като документ, представящ вижданията на този изтъкнат световен автор.

Дисертационният труд е отлично структуриран и организиран.

Подбраната методика на изследване съответства на целите на дисертацията.

Използваната научна литература от български и чуждестранни автори е цитирана коректно.

Представените в приложението илюстративни материали са в съответствие с проблематиката на изследването и подкрепят адекватно проучванията на дисертантката.

Много от засегнатите в дисертацията проблеми са подходящи за бъдещи теоретични разработки в областта на текстилното изкуство.

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси на Цвета Явашева е положителна.

Представената дисертация отговаря на изискванията.

Постигнатите в изследването резултати и направените научни приноси ми дават основание убедено да предложа на Цвета Стефанова Явашева – Иванова бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

19. 12. 2016 г.

Проф. д-р Лаура Димитрова